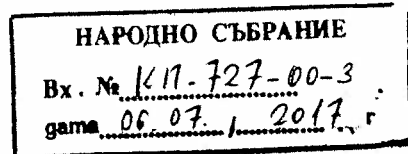




ПРОКУРАТУРА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ГЛАВЕН ПРОКУРОР



Изх. № 2083/17 г.

Гр. София, 06.07.2017 г.

ДО
Г-Н ДАНАИЛ КИРИЛОВ -
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА
ПО ПРАВНИ ВЪПРОСИ КЪМ
ЧЕТИРИДЕСЕТ И ЧЕТВЪРТТО
НАРОДНО СЪБРАНИЕ

На Ваш изх. № КП-753-03-9/31.05.2017 г.

СТАНОВИЩЕ

ОТНОСНО: законопроект за изменение на Наказателния кодекс № 754-01-9, внесен от г-жа Корнелия Нинова и група народни представители на 25.05.2017 г.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН КИРИЛОВ,

В отговор на писмото Ви, представям становище по горепосочения законопроект, според чиито мотиви, предлаганата отмяна в Глава пета на Наказателния кодекс /„Престъпления против собствеността“, раздел „Кражба“ на съставите на престъпленията, определени като „маловажен случай“ - чл. 194, ал. 3, чл. 195, ал. 4 и чл. 197, т. 2/, е продиктувана от нарасналата обществена необходимост от адекватна наказателно-правна реакция срещу увеличаващите се престъпни посегателства върху движими вещи. Направен е довод, че във вида, в който действат, тези разпоредби създават реална опасност наказанието да е несъразмерно леко спрямо обществената опасност на деянието и спрямо личността на осъденото лице. Наведени са аргументи, че в обществото и у извършителите на тези престъпления се създава усещане за безнаказаност, които предпоставя повторяемост на престъпното поведение и превръщането му в източник на доходи и поминък.

1. Видим е стремежът на вносителите на законопроекта да засилят санкционната политика по отношение на престъплението „кражба“ с по-ниска /в сравнение с обикновените случаи на престъпления от този вид/ степен на обществена опасност. Подобен ефект вероятно би могъл донякъде да бъде постигнат, доколкото законодателното изменение няма да позволява за тази категория престъпления да се прилага институтът на освобождаване от наказателна отговорност с налагане на административно наказание, предвиден в чл. 78а НК.

В същото време, това би представлявало съществена промяна в подхода на законодателя към отговорността на извършителите на такива престъпления и не

може да бъде споделен доводът на вносителите, че предложените промени няма да доведат до качествена промяна в наказателната политика.

Разпоредбата на чл. 93, т. 9 НК дава легално определение на „маловажния случай“¹, а т. 8 на същия текст - на „особено тежкия случай“. Съществуването в Наказателния кодекс на тежко наказуеми (квалифицирани) и леко наказуеми (привилегирани) състави, според степента на обществена опасност в рамките на даден вид престъпление, е безспорен белег за зрялост и адекватност на правната уредба. Предложената промяна ще измени структурата на нормативната уредба по отношение на престъплението „кражба“ и ще представлява отстъпление от вече постигнато ниво.

2. Съгласно чл. 54, ал. 1 НК съдът определя наказанието в пределите, предвидени от закона за извършеното престъпление, като се ръководи от разпоредбите на общата част на този кодекс и като взема предвид степента на обществената опасност на деянието и дееца, подбудите за извършване на деянието и дееца и другите смекчаващи и отегчаващи вината обстоятелства. При кражбата степента на обществената опасност зависи съществено от стойността на предмета на престъплението, а съдебната практика приема като смекчаващо обстоятелство ниската стойност на причинените вреди.

Следователно, независимо дали в Раздел „Кражба“ на НК ще бъдат предвидени „маловажни случаи“, ролята на стойността на предмета на престъплението не може да бъде игнорирана при индивидуализацията на наказанието. Намираме, че ще се увеличат случаите когато съдилищата ще прилагат разпоредбата на чл. 55 НК², като по този начин ще компенсират липсата на сега съществуващата детайлна правна уредба. Така, на практика, няма да се постигне целената съществена промяна в тежестта на налаганите наказания.

3. В мотивите липсва позоваване на конкретни статистически данни в подкрепа на твърдението, че престъпления от този вид бележат ръст³. Проверка в информационната система на ПРБ на новообразуваните и решени досъдебни производства по разпоредбите на НК, които се предлага да бъдат отменени, сочи за периода 2014-2016 г. по-скоро на обратна тенденция.

От представените по-долу в табличен вид данни е видно, че през последните три години броят на образуваните досъдебни производства по всички текстове за кражби намалява - от 51 160 през 2014 г. на 38 705 през 2016 г. Конкретно за престъпленията по чл. 194, ал. 3 НК се установява, че от 839 през 2014 г. те са намалели на 610 през 2016 г., а престъпленията по чл. 197, т. 2 НК бележат устойчивост за разглеждания период. В процентно съотношение броят на

¹ Този, при който извършеното престъпление с оглед на липсата или незначителността на вредните последици или с оглед на други смекчаващи обстоятелства представлява по-ниска степен на обществена опасност, в сравнение с обикновените случаи.

² Като ще приемат, че престъплението е извършено при изключителни или многобройни смекчаващи обстоятелства и че и най-лекото предвидено в закона обстоятелство се оказва несъразмерно тежко и ще заменят наказанието с по-леко

³ Налице е само твърдение, че „статистиката ясно сочи, а и гражданското общество вижда и усеща, че престъпленията против собствеността, особено тези в сферата на битовите отношения, свързани с покъщнина и лични движими вещи на лицата (т. нар. „битова престъпност“), постоянно се увеличават през последните години и заемат все по-голям дял от общия брой извършени престъпления“

досъдебните производства, образувани за този вид престъпления, съотнесен към общия брой кражби е пренебрежимо малък - по-малко от 2 %.

Година	Новообразуван и по всички текстове за кражба	Текст от НК за маловажните случаи	Новообразуванни ДП по маловажния състав	Процент на маловажните случаи	От тях решение:			
					спиране	прекрътяване	прокурорски актове, внесени в	лица по внесените в съда актове
2014 г.	51610	чл. 194, ал. 3	839	1,63%	266	361	190	197
		чл. 195, ал. 4	39	0,08%	14	19	6	6
		чл. 197, т. 2	62	0,12%	0	17	42	44
2015 г.	45596	чл. 194, ал. 3	780	1,71%	267	316	158	170
		чл. 195, ал. 4	35	0,08%	15	15	4	4
		чл. 197, т. 2	70	0,15%	0	21	48	48
2016 г.	38705	чл. 194, ал. 3	610	1,58%	8	215	123	137
		чл. 195, ал. 4	16	0,04%	8	5	2	2
		чл. 197, т. 2	67	0,17%	0	15	49	54

За 2016 г. по чл. 218б НК има едно образувано ДП на основание чл. 218б НК във връзка с чл. 243 ал. 1 във връзка с чл. 21 ал. 1 т. 1 от НПК. Делото е прекратено.

По изложените съображения намираме, че отмяната на „маловажните случаи“ в съставите на престъплението „кражба“ не е удачен начин за реализиране на заявените в мотивите цели.

ГЛАВЕН ПРОКУРОР

СОФИЯ ЦАЦАРОВ

